

Helpianske zvesti

ROČNÍK III.

ČÍSLO 5 - OKTÓBER 2013

Október – mesiac úcty k starším

Slávnostné stretnutie našich skôr narodených obyvateľov sa konalo v stredu 23. októbra. Zúčastnilo sa ho 95 obyvateľov zo 185, ktorí sa dožili tohto roku minimálne 75 rokov svojho života.

Po slávnostnom príhovore starostu obce sa mohli prítomní kochať pohľadmi na najmladších „občanikov“ – naše deti, ktoré im pripravili veniec kvetov uvitý z piesní, tancov, básniček a pozdravov.

A bol to asi pohľad nezabudnuteľný, veď účinkujúcich bolo skoro toľko, ako oslávencov. Materská škola, základná škola a základná umelecká škola – práve oni sa postarali o to, aby sa tí skôr narodení mohli vrátiť do čias detstva a svojej

mladosti. Aby si spoločne s nimi mohli zaspievať a pospomínať, ako to bolo, keď oni vyrastali.

Vďaka Vám, naši oslávenci, že ste prežili svoj ťažký život tú u nás v obci. Že ste sa pričínili svojou snahou a prácou o to, aby obec vyzerala tak, ako vyzerá dnes. Vďaka Vám za to, že tu medzi nami vyrastá najmladšia generácia, ktorá bude kráčať vo Vašich šľapajach a bude hrdá na to, že jej členovia sú

obyvateľmi našej krásnej Helpy. Pri lúčení sme boli svedkami toho, ako sa ukradomky utierajú oči plné slz. Boli sme svedkami nemej vďaky za to, že aj na sklonku svojho života si na nich spomínajú a nemusia sa cítiť

nepotrební. Boli sme svedkami aj ich pýchy, že o to, ako sa dnes my cítime, sa pričínili svojou snahou aj oni. Boli sme svedkami, že sú hrdí na to, že žili a žijú v tejto dedine.

Uvítanie detí do života

V minulom kalendárnom roku pribudlo našej obci 17 nových občanov. Krásne, vytúžené dieťatká, ktoré sme mohli na vlastné oči uzrieť v našej obradnej sieni. A veru bolo sa na čo pozeráť, všetky usmievavé, šantivé a hravé. Rodičia s neskrývanou láskou a pýchou dovedli svoje ratolesti k nám, aby sa spoločne mohli zapísať do pamätnej knihy obce.

50 – te výročie zlatého spoločného života

V tomto kalendárnom roku sa tohto krásneho výročia dožilo šesť manželských párov - manželia: Martinovci, Simanovci, Martinovci, Riapošovci, Koreňovci a Kubandovci.

V obradnej sieni obecného úradu privítali štyri manželské páry so svojimi blízkymi starosta obce s členmi ZPOZ.

Život je ako šíre, nekonečné more. A manželstvo je loďou na jeho rozbúrenej hladine. Čím pevnejšia je táto loď, na ktorej vládne láska, trpezlivosť a uznanie, tým je istejšia jej plavba v búrkach i zátokách na vlnách života. A to sme videli aj v tvárach prítomných oslávencov. Zračila sa v nich pokora, láska a veľký pokoj. Jar a leto svojho života vyplnili statočnou prácou starostlivého hospodára a v jeseni – tu už prichádzajú spomienky. Manželstvá oslá-

vencov sú krásnym príkladom nás všetkých.

Prajeme im zo srdca, aby im jeseň spoločného života dožičila zaslúžené plody, aby bola krásna, pokojná a slnečná.

Augustín Sopko – 110. rokov narodenia

Rodák z Kremnice. Narodil sa 11. októbra 1903. Absolvuje Učiteľský ústav v Štubninaských Tepličiach. Do Helpy prichádza 15. septembra 1927 z Papradna a „vykonáva kantorské funkcie“, ako píše v kronike pán správca Herchl. Od 1. augusta bol 1947 ustanovený za dočasný odborný učiteľ a poverený funkciou riaditeľa tzv. meštianky. V rokoch 1948-1950 absolvuje 6 se-

GALÉRIA OSOBNOSTÍ HELPY

mestrov na pedagogickej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave. V Helpe pôsobí ako učiteľ do r. 1967, kedy odchádza do dôchodku a tu aj zomiera 21. mája 1978 vo veku nedožitých 75 rokov. Tohto roku si pripomínajú nedožitých 110. výročie jeho narodenia.

Okrem funkcie kantora, učiteľa či riaditeľa sa vo svojom voľnom čase zapája do života v obci. Spolu s Herchlovcami vedie súbor Helpan. V r. 1947 vystupuje pod jeho vedením súbor na Poľnohospodárskej výstave v Prahe. Ako citlivá romantická osobnosť so zmyslom pre krásu nádhorne upravuje náboženské aj ľudové piesne v súlade s helpi-

skym naturelom.

Má vôbec vzťah k ľudovým tradíciám. Na hodinách kreslenia žiaci mnohokrát maľujú ľudové motívy z prinesených kamizolov, kápok, opleckov a pod.

Na každé Vianoce mnoho rokov navštevuje s organom a ľudovou hudbou Jana Štrnásteho vianočné piesne a koliedy, ktoré vytvárajú na vianočných sviatkach omšiach neopakovateľnú, povznášajúcu a velebnú duchovnú atmosféru.

Ako riaditeľ školy každoročne na konci školského roka usporiada pre končiacich žiakov viacdenný výlet do Prahy, čo na túto dobu bola pre žiakov veľká vzácnosť.

Bol prvým učiteľom hry na klavír v Helpe, aj keď len domácim a tomuto sa venuje aj po odchode do dôchodku. Hre na organ sa pri ňom učí aj Pavel Bošela, ktorý po ňom prevzal po r. 1952, čiže v dobe, keď sa už učiteľia nesmeli zúčastňovať náboženských obradov úlohu organistu. Rovnako sa hre na organ od neho učí aj ďalší organista Ján Klimko.

A tak všetci tí, ktorí sme ho poznali, alebo o ňom počuli od svojich najbližších venujeme mu tichú modlitbu a spomienku so želaním večného odpočinutia a večného svetla za svetlo poznania, ktoré on zapaloval a udržiaval počas 51 rokov svojho života v Helpe.

Mária Fedorová

Výročie Základnej umeleckej školy v Helpe

10. výročie, ktoré si samostatná Základná umelecká škola v Helpe pripomína, nás podnecuje obzrieť sa späť. Zriadiť umeleckú školu, dať horehronským deťom možnosť zmysluplne tráviť voľný čas, bola správna myšlienka. Veď horehronské deti sú talentované, majú chuť kultúrne rásť, umelecky sa vzdelávať a ostať tiež živými nositeľmi kultúry svojich predkov.

V minulosti Základná umelecká škola v Helpe fungovala ako pobočka umeleckej školy v Brezne a neskôr v Polomke. Vzhľadom na veľký záujem helpianskych detí o umelecké vzdelávanie Obecný úrad v Helpe rozhodol vytvoriť samostatnú základnú umeleckú školu. A tak v roku 2002 škola začala písať svoju vlastnú históriu.

V roku 2010 sa ZUŠ presťahovala z budovy na námestí obce do väčšej obnovennej budovy starej školy. Umelecká škola tak získala viac tried pre svoje vyučovanie a všetky odbory sa po prvýkrát mohli vyučovať pod jednou strechou.

V prvých rokoch ZUŠ boli pre žiakov otvorené dva odbory - hudobný a výtvarný a postupne pribúdali ďalšie - dramatický, tanečný a odbor audiovizuálnej a multimediálnej tvorby. V súčasnosti dáva naša umelecká škola žiakom možnosť tráviť popoludňajšie hodiny pri hre na hudobnom nástroji, speve, s maliarskou paletou v ruke alebo pri tvorbe fotografií a filmov.

vytvoreniu nového kolektívneho odboru audiovizuálnej a multimediálnej tvorby. Týmto sa ZUŠ v Helpe stala prvou školou s týmto odborom na Horehroní. Deti sa tu postupne učia zmysluplne využívať čas strávený za počítačom, spoznávajú svet multimédií, zvládnu základy práce s kamerou a fotoaparátom, či nakuknú do tajov počítačovej animácie a grafiky

Počas existencie školy nejaký čas fungoval aj dramatický odbor, ktorý vyučovala Mgr. art. Miroslava Ďuricová a tanečný odbor, ktorý viedla Mária Hrablayová.

O úspešnej práci školy, jej pedagógov a žiakov, svedčí množstvo diplomov, ocenení z regionálnych, celoslovenských i medzinárodných súťaží, ktorými sa ZUŠ v Helpe môže popýšiť za desať rokov svojho samostatného pôsobenia.

Svoje 10. jubileum ZUŠ v Helpe oslávila 7. júna 2013 slávnostným koncertom, kde sa prezentovali žiaci z tried peda-

gógov:

Mgr. art. Ľubov Popovičová (klavír)

p. riad. Peter Harvanka (klavír, gitara, hudobná tória)

Mgr. Marianna Kemková (klavír)

Mgr. Alena Bošelová (klavír, keyboard, hudobná teória)

Jozef Harvan, Dis. art. (keyboard)

Mgr. art. Natália Lema (husle)

Mgr. Lucia Rochovská rod. Bulavová (husle)

Mgr. art. Igor Vlach

p. uč. Lesya Vlachová

Andrea Kirschová (spev, zborový spev)

Mgr. art. Juraj Mucha (výtvarný odbor, audiovizuálna a multimediálna tvorba)

Mgr. art. Zuzana Šajgaliková-Tirindová (výtvarný odbor)

Plody 10 - ročnej vzdelávacej práce sa odzrkadľujú aj v tom,

že žiaci profesionálne

posilňujú chrámovú cirkevnú hudbu, ľudové hudby, umelecké telesá a spevácke skupiny, jedným slovom pomáhajú zvyšovať úroveň kultúrneho života dediny a horehronského regiónu.

Mnohým absolventom ZUŠ v Helpe umenie učarovalo a rozhodli sa mu profesionálne venovať. Vzdelávajú sa na stredných a vysokých umelecky zameraných školách. Niektorí z nich boli alebo stále sú začlenení do pedagogického kolektívu základnej umeleckej školy. Sú odrastení už v samostatnej helpianskej škole, ktorá stavia na hlbokých koreňoch tradičnej ľudovej kultúry. Spolu s ostatnými úspešnými hudobníkmi, helpianskymi rodákmi, tvoria bohatú umeleckú rodinu, na ktorú sme právom hrdí.

Vďaka Obecnému úradu v Helpe, zá-

služnej práci pedagógov, rodičom a priaznivcom škola rastie. Poprajme jej aj do ďalších rokov veľa úspechov, zariadených pedagógov a nadaných žiakov, ktorí sa chcú umelecky obohatiť. Talent nie je len to, čo má človek od prírody, ale aj to, čo vďaka vlastnej práci a usilovnosti dosiahol. Talent je to, čo zo svojich vrozených predpokladov človek v priebehu života urobí. Pre jeho formovanie má veľký význam prostredie, v ktorom človek žije, ale najmä vlastná

jeho aktivita. Lebo žiadne úspechy neprichádzajú samé. Podpisuje sa pod ne poctivá práca učiteľov, usilovnosť a vytrvalosť žiakov, ktorí venujú svoj čas príprave na reprezentáciu našej školy. Výsledky práce učiteľov a žiakov Základnej umeleckej školy v Helpe majú neodmysliteľný vplyv na kultúrno - spoločenský život nášho horehronského regiónu. Preto treba podporiť ich snahu o uchovanie umeleckého posolstva pre nasledujúce generácie.

Dominantným odborom školy je odbor hudobný. Pedagógovia sa svojim odborným prístupom snažia o rozvoj nadania žiakov v hre na hudobných nástrojoch (klavír, husle, akordeón, gitara, keyboard) a v speve. S postupným rozvojom hry na nástrojoch sú žiaci vyšších ročníkov začleňovaní

do súborovej hry, ktorá im dáva väčšie možnosti na uplatnenie interpretačných schopností nástrojovej hry. Práca v súbore prináša žiakom skúsenosť pracovať v kolektíve a zároveň radosť zo spoločnej hry.

Druhým najväčším odborom v ZUŠ je výtvarný odbor. Ten sa vo svojej výchovnej práci sústreďuje na deti so záujmom o výtvarný prejav a výtvarné umenie. V každom človeku sa skrývajú určité schopnosti tvoriť, umelecky sa prejavovať. Výtvarný odbor rozvíja tieto schopnosti, podporuje jedinečnosť osobnosti dieťaťa a jeho spontánneho záujmu o tvorivé sebavyjadrovanie.

Žijeme v dobe, keď svetom vládnu multimédiá a deti sú často pri práci s počítačom šikovnejšie ako rodičia. Preto, v roku 2010, vedenie školy pristúpilo k

21. zasadnutie Obecného zastupiteľstva v Helpe

Zasadnutie sa konalo 6.9.2013, otvoril ho starosta obce Jozef Fillo. Privítal prítomných a prečítal program zasadnutia. Pani Fedorová navrhla doplniť program zasadnutia o dva body: Nelegálne spaľovanie, nakladanie s odpadmi a Riešenie verejných priestorov obce a školského vŕška.

Starosta obce informoval poslancov o: uvedení ČOV do trvalej prevádzky, kolaudácii kanalizácie II. etapa - 2. časť, zrealizovaní prepojení kanalizácie popod potok Teplica, verejnej súťaži na Rekonštrukciu verejného osvetlenia, verejnej súťaži na opravu výtčkov na miestnych komunikáciách, reklamácii na projekt Regenerácia obce, verejnej súťaži na nákup techniky pre projekt Zberný dvor, postupe prác na opravu poškodeného zábradlia mosta na ulici Partizánska, rekonštrukcií autobusovej zastávky na ulici Hlavná.

Poslanci diskutovali o kúpe alebo požičaní rezačky na asfalt na opravu miestnych komunikácií a riešení problémov s túlavými psami.

Poslanýňa Mária Fedorová prečítala monitorovacie správy ohľadom nelegálnej likvidácie odpadu a udržiavaniu obecných priestorov na námestí obce a na školskom vŕšku. Navrhla vypracovať nové všeobecno záväzné nariadenie o odpadoch a ďalšie opatrenia na zamedzenie nelegálneho likvidovania komunálneho odpadu v obci. Navrhla riešenia na udržiavanie obecných priestranstiev v celej obci, aj riešenie školského vŕška.

Starosta informoval, že obec zbiera triedený a netriedený odpad, no obyvatelia a prevádzky napriek tomu vytvárajú čierne skládky a spaľujú odpad doma alebo v blízkosti prevádzok. Firma BRANTNER, ktorá nám likviduje odpad, má problém s niektorým plastovým odpadom, pneumatikami a sklom a neprebratý odpad obec musí odviezť na skládku na náklady obce.

OZ ukladá: vypracovať VZN o odpadoch, VZN o chove hospodárskych zvierat, VZN o verejnom poriadku obce, urobiť prieskum trhu na poskytovanie právnych služieb pre potreby Obecného úradu, vyzvať všetky právnické osoby pôsobiace na území obce Helpa na predloženie dokladov potvrdzujúcich nakladanie s odpadom. Cestou miestneho rozhlasu a obecných novín osloviť obyvateľov, aby nahlásili nelegálne likvidácie odpadu. Inkriminované miesta označiť tabuľkami "Zákaz sypať smeti, monitorovaný priestor, sankcionované v zmysle zákona o odpadoch".

OZ schválilo: správu obce Helpa ku konsolidovanej účtovnej závierke za rok 2012, zmenu rozpočtu obce rozpočtovým opatrením č. 3, pre ZUŠ zriadenie prípravného ročníka výtvarného odboru pri ZUŠ.

OZ na návrh starostu obce a na základe výberového konania menuje do funkcie riaditeľky ZŠ v Helpe - p. Mgr. Alenu Milanovú s účinnosťou od 1.8.2013. OZ berie na vedomie správu o činnosti hlavného kontrolóra za prvý polrok. Starosta poďakoval prítomným poslancom za účasť na jednaní a ukončil zasadnutie.

(viac informácií na www.helpa.sk).

Mgr. Andrea Oravkinová

Výmena skúseností

Chrámový miešaný spevácky zbor Sv. Anny – Moravský Písek
 Cirkevný miešaný spevácky zbor Benedictus – Helpa

Na podnet nášho spoluobčana a priaznivca zboru Benedictus, pána Jána Kukuľu, sa 13.- 14.4. 2013 uskutočnilo prvé stretnutie speváckeho kolektívu Benedictus - Helpa a chrámového speváckeho zboru sv. Anny - Moravský Písek.

Svoju cestu sme si naplánovali tiež do pútnického mesta Velehrad. Tu sme sa náhodne stretli s odchovancami detského speváckeho zboru Ondrášek z Nového Jičina. Títo mladí ľudia pokračujú v činnosti aj v dospelejšom veku. Pán zbormajster Jozef Zajíček nám dovolil zaspievať pred ich koncertom v Bazilike Nanebovzatej Panny Márie a sv. Cyrila a Metoda, kde bol na tento deň naplánovaný koncert tohto svetoznámeho mládežníckeho speváckeho zboru. Keď sme informovali prítomných, že prichádzame zo slovenských Nizkých Tatier z obce Helpa, požiadali nás, aby sme sa po koncerte zhromaždili na nádvorí pred bazilikou, aby nám mohli zaspievať našu pieseň Tota Helpa, ktorú majú vo svojom repertoári už 40 rokov. Bolo to veľmi krásne.

V podvečer sme docestovali do príjemnej dedinky na južnej Morave – Moravský Písek. Po rozdelení do rodín, kde nás ubytovali a prenocovali, sme sa stretli v mysliveckom areáli Dubina, kde prebiehal náš zoznamovací večer. Išli sme do neznáma, ale stačila malá chvíľka, aby sme sa stali priateľmi – ved nás spája to najkrajšie, duchovná hudba a piesne o Kristovej láske. Naši hostitelia boli k nám veľmi štedrý a veľmi originálni, až sme sa báli toho, ako im to odplatíme.

V nedeľu sme sa obliekli do slávnostného helpianskeho kroja a o 9.00 hodine sa zúčastnili na liturgii sv. omše s našimi piesňami. V koncertnom programe po sv. omši piesne boli dopĺňané textami, ktoré prednášala Mgr. Mária Bošeľová. Koncert bol odmenený potleskom v stoji od všetkých prítomných.

Naším priateľom z Moravského Píska vyšiel až tretí termín, kedy mohli zavítať do našej obce. Bolo to 12. – 13. 10. 2013. Privítali sme ich v penzióne Majk. Pán starosta Jozef Fillo ich tiež oboznámil s históriou našej obce. Spoločný večer začínal večerou. Našou originalitou boli ručne vyrobené polievkové brdká a každá členka zboru napiekla iný druh zákusok. Chlapi zabezpečili ovčí syr, žinčicu, oštiepky, korbáčiky a syrové uzličky. Nechýbala tiež slovenská borovička. Hostia zase doniesli rôzne druhy ich chutného vína a vynikajúci burčiak. Ľudovú hudbu pod vedením Jozefa Tkáčika neskôr vystriedal náš hosťiteľ na heligónke a Jozef Lilko na akordeóne. Prekáračky slovenských a moravských ľudových piesní nedali na seba dlho čakať. Tento krásny večer po polnoci nekompromisne ukončila dirigentka zboru Janka Latinová pre povinnosti, ktoré ich v nedeľu čakali v našom chráme. Vzhľadom na územnú rozlohu Helpy bol zbor z praktických dôvodov ubytovaný v penzióne Majk. V nedeľu o 9.45 sa naši hostia predstavili s časťou svojho koncertu v našom chráme. Po privítaní duch. otcom Mons. Vladimírom Vojtašákom pokračovala liturgia sv. omše, ktorú doprevádzali naši priatelia z Moravského Píska chrámovými piesňami. Svojím umením si získali obdiv a úctu u prítomných veriacich Helpy, za čo boli odmenení srdečným potleskom.

Po sv. omši sme im ukázali náš amfiteáter, obdivovali naše krásne horské prostredie. Šesť členov vystúpilo v sobotu 12. 10. 2013 na Kráľovú hoľu za doprovodu dvoch našich členiek. Keďže každý poriadny chlap, ktorý navštívi Horehronie, by mal preskočiť Hron, podarilo sa im to až pri prameni.

Po spoločnom obede navštívili naše rodiny a potom sme sa rozlúčili.

Milí priatelia, do skorého videnia.

Za tieto krásne chvíle chcem poďakovať Pánu Bohu, že obdaril pána Jána Kukuľu takou peknou myšlienkou a že sa aj realizovala. Prajeme jemu v živote a skvelému kolektívu penziónu Majk – **nech sa darí !!**

Vďaka patrí aj nášmu duchovnému otcovi Mons. Vladimírovi Vojtašákovi za priazeň a povzbudzovanie.

Jozef Vilim

Na zamyslenie

„Odpad náš každodenný (umelohmotný), ako s tebou nakladáme?“

Každý človek, každá rodina, či akákoľvek menšia, alebo väčšia prevádzka tvoríme okrem iného aj rôzny odpad. Domový odpad, alebo niekedy komunálny či natriedený, je kapitola sama o sebe. O to viac, že v dnešnej modernej dobe máme všetko od potravín, cez hygienické potreby, kozmetiku až po toaletný papier balené, a to hlavne v umelohmotných obaloch. Na jednej strane je to hygienické, praktické, či predlžuje trvanlivosť. Na strane druhej, čo s týmito obalmi. Veľká väčšina našich občanov uvedomele a zodpovedne s týmto odpadom nakladá a likviduje ho čo najšetrnejšie, v zmysle zavedených postupov v obci a zákona o odpadoch. Nerobí im najmenší problém odpad triediť a zakúpiť si naň v bežnom kalendárnom roku na obecnom úrade potrebný počet lístkov. Domový odpad však pre niektorých našich občanov nič neznamená. A práve títo by sa mali zamyslieť a urobiť zmeny v nakladaní s ním.

Žijú s nami aj takí spoluobčania, ktorí vraj nepotrebujú lístok na natriedený odpad, lebo ho nemajú. (Možno si sporia na zdravotnú starostlivosť ktorú budú potrebovať za následky svojho správania, ale ktorá bude oveľa drahšia ako lístok na odpad a či vôbec aj bude účinná.) Je to ale veľmi zaujímavé a bolo by vítané a vhodné poradiť nám, ktorí máme takýto odpad a lístky si kupujeme, kde dávajú napr. obaly od jogurtov, obaly z kozmetiky, sáčky od potravín, rôzne igelitové obaly a podobný odpad. Takýto návod by bol hodný nielen

patentovania ale aj Nobelovej ceny, lebo by vyriešil celosvetový problém. Ak ale takéto obaly pália v sporáku, kotolni, na záhrade, či vo dvore, alebo ho vyvážajú na divoké skládky, je to úbohé, odsúdenia ba až trestuhodné. Nie raz aj tohto leta vidíme a cítime štiplavý čierny dym z komínov domov, zo záhrad alebo dvorov. Je zarážajúce a nepochopiteľné, že takýto dym a smrad sa valí aj z kontajnera umiestneného, síce na diskretnom mieste, vo svojej nehnuteľnosti v strede dediny, kde sa takto opakovane páli umelohmotný odpad aj niekoľko dní a hrubo sa znečisťuje ovzdušie. Zákonite sa v týchto situáciách natisávajú človeku otázky: „Prečo túto otravu musím dýchať ja, ľudia, ktorí zodpovedne nakladajú so svojim odpadom, ľudia chorí, starí, malé deti?“ „Prečo musí trpieť naša už aj tak ťažko skúšaná príroda, rastliny či ovocie na stromoch?“ „A čo naše deti, vnúčatá a ďalšie generácie?“

Každý by si mal dať takéto otázky. Aj ten, kto sa o odpad stará, mal by upozorniť na nelegálne pálenie odpadu obecný úrad a žiadať nápravu v zmysle platných predpisov, včítane sankcionovania. Ak si niekto myslí, že jeho sa to netýka, alebo tvrdí, čo ja sám, keď ostatní robia to isté, či nechcem byť zlým susedom v očiach dotknutých, je scestné. Susedské spolunažívanie narúša ten, kto v tomto prípade znečisťuje ovzdušie, nie ten, ktorý na to upozorní a žiada nápravu. Lebo následky prehliadania, či prenášania sa cez takéto správanie nezodpovedných občanov aj jeho môžu raz neprijemne dobehnúť, alebo dobehnú niekoho z jeho najbližších.

A otázka na záver. „**Prečo ale majú dobehnúť nevinných?**“

Mária Fedorová

Našej milej jubilantke Anne Oravkinovej k jej 80 - ke

Na ceste žitia dni
 sťa metre
 A roky ako míle
 zasa,
 Tak letia v divom,
 bujnom vetre,
 Že človek ani
 nenazdá sa.

A zrazu plecía
 tuhšie cítia
 Ťarchu, čo rôčik
 s rôčkom zbiera,
 Dokiaľ sa na
 šnúročke žitia
 Zjagalo OSEMDE-
 SIAT perál.

Nejedna chvíľa v prešlom v žiti
 Ťažila dušu ako jarmo
 No srdce hreje to, keď cíti,
 Že nežil tie roky darmo.

A hoc sa myseľ ešte viackrát
 V spomienkach k prešlým rokom vráti,
 Radšej sa smelo napred zahľad',
 Na to, čo ešte život dá Ti.

Na úvod a skôr, ako začnem spomínať, Ti chcem slovami básnika v mene svojom a všetkých členov súboru HELPAN poblahoželať k Tvojmu vzácnemu životnému jubileu.

Slovo „spomínať“ je rozporuplné, no v Tvojom prípade a k Tvojej osobe sú s ním spojené najkrajšie, najčistejšie spomienky a zážitky.

Pamätáš sa, ako sme obnovovali staré kroje a prispôbovali ich potrebám folkloristov?

Nech Ťa hreje pocit, že i po rokoch sú ako sa terazším jazykom hovorí doteraz „v kurze“.

Pamätáš sa na všetky postavy, ktoré si stvárnila, či už vo filme alebo v jednotlivých zvykoslovných celkoch, ktoré Ti pre vystúpenie predpisoval scenár, a na potlesk vďačných divákov?

A čo tak zaspomínať na nácivky speváckeho zboru u organistov a dirigentov, pána Sopku, Bošeľu a Klimka?

Nezabudnuteľné boli Vianoce. Pred polnocou sme išli spevom a koledami zobudiť vdp. dekana Čaneckého a hoci sme boli dospelí a všetci mladí tento čas sme nazval „Týždeň detskej radosti“.

Na chóre už čakala slávna muzika Jána Petrika – Štrnásteho. Doteraz mi v ušiach znie virtuózna skladba „Slávik“ v prevedení husle + organ.

A určite Tvoje najkrajšie spomienky sú cesty, ktoré sme podnikli za organizácie a vedenia vdp. prodekana Jána Gnipa, za sv. Otcom a J.E. Jozefom kardinálom Tomkom do Ríma.

Boli sme mimo chrámov pozvaní aj do vatikánskych záhrad. Tieto premodlené miesta vzbudzovali v nás bázeň a Božiu prítomnosť. Boli sme dobrí, súdržní kolektív a účinkovali sme na rôznych miestach Európy ako Nemecko, Francúzsko, Bavorsko, Taliansko, Rakúsko, na spolupatričnosť, akú sme prežili v Ríme doteraz spomíname.

Ďakujem Ti, že si pri kolektíve no i pri mne stála, keď mi bolo ťažko, vážila som si Tvoje rady.

Týchto pár slov nestačí vysloviť vďaka za všetku námahu, čo si pre rodnú obec obetovala.

Prajem Ti veľa slnečných dní, pevné zdravie, aby si seba i druhých ešte potešila umením našich múdrych predkov.

Tvoji priatelia folkloristi a Mária Mešťanová

Za pamiatkami nášho kraja

Neformálna skupina priateľov pohybu a poznávania sa vybrala cez víkend 14. – 15. septembra za poznávaním nášho Banskobystrického kraja.

Ráno sme nabrali kurz Banská Štiavnica. Toto nádherné stredoveké kráľovské mesto zapísané vo svetovom kultúrnom dedičstve UNESCO nás privítalo dažďom a zamračenou oblohou. Nadšenie ani dobrú náladu partii 20 nadšencov však nevzalo. Najprv sme si prezreli Nový zámok a vypočuli živé hodiny. Pokračovali sme okolo Piargskej brány, do cintorína ku hrobu Sládkovičovej Maríny. Ďalšie kroky okolo Klopačky pokračovali cestou do Starého zámku. Prehliadli sme si jeho expozície, obdivovali originály oltárnych obrazov z Kalvárie a sochy od morového stĺpa. Nasle-

dovala cesta na Kalváriu, prehliadka kaplniek, kostola, krížová cesta pod vedením Márie Pribylinovej. Keďže bol sviatok Povýšenia kríža zúčastnili sme sa sv. omši vo farskom kostole.

Druhý deň nás privítal krásnym slnečným počasím, ktoré nám prialo celý deň. Po sv. omši na sviatok Sedembolestnej Panny Márie, sme sa prešli botanicou záhradou, obdivovali mohutné sekvoje a iné exotické stromy. Pokračovali sme Trojičným námestím s morovým stĺpom. Nasledovala prehliadka kaštieľa a parku vo sv. Antone. Naša cesta pokračovala na legendárne Počúvadlo jedného z najväčších štiavnických tajchov. Tu sme si urobili prechádzku okolo neho. Posledná zastávka boli kúpele Sklené Teplice. Prehliadka areálu mesta a návšteva chýrneho kúpeľa

Parénica ukončila naše nezabudnuteľné dvojdnové putovanie.

Anna Jánošíková

Slovenský zväz invalidov v Helpe sa zúčastnil na 15. ročníku záujmovo umeleckej tvorivosti v Dolnej Lehote, ktorú poriadala Okresná rada Brezno v spolupráci s Dolnou Lehotou. Vystúpili sme v našich tradičných krojoch, čím sme spestrili celú sálu. Veľmi sa na toto ZUT – ku tešíme každoročne. Dolná Lehota nás privítala dobrým gulášom a po prezentácii všetkých zúčastnených organizácií SZPP sme boli pozvaní na chutnú večeru a kávu.

Na budúci rok bude táto záujmovo umelecká tvorivosť SZPP konať v auguste v Helpe. Dúfame, že obecný úrad nám prispeje na tento účel, veď príde asi 100 členov, začo budeme všetci vďační.

za SZPP v Helpe Marta Babel'ová

Október je mesiacom padajúceho lístia, babieho leta, hmiel, vína a mrazíkov, je vraj bratom marca, ale tretí začína hriať, desiaty oziabať. Takmer celú prvú dekádu môže ovplyvňovať svätováclavské, alebo michal'ské leto z konca septembra, ktoré voľne prechádza do tereziánskeho /15.10. / babieho leta. Výkyvy prináša až sviatok apoštolov Šimona a Júdu - šimonské ochladenie /28.10./

PRANOSTIKY NA OKTÓBER

- Začiatok októbra hoci pekný býva, predsa v druhej polovici severák podúva.
- Októbrové mrazy škodia jesennému siatiu
- Pekná jeseň znamená veternú zimu.
- Podzim vždy je priaznivý, ak sedliak nie je lenivý.
- Jeseň na strakatej kobyle jazdí.
- Október a marec sú rovní vo všetkom.
- Keď je veľa myší, bude dlhá a suchá zima.
- Počas peknej jesene stodolu nepristavuj.
- Babie leto prináša pekné dni v jeseni.
- Dlhá jeseň, krátka zima.
- Za peknou jeseňou nasleduje tuhá zima a úrodný rok.
- Aká jeseň, taká jar.
- Ak lístie zo stromov nechce padať, budú nám slivky húsenice oberať.
- Keď sa vrany držia pohromade, bude fúkať vietor.
- Keď sa dym dolu kmínom zráža a do izby sa tisne, bude pršať.

Jozef Pupiš: Z našich pranostík

SPOMIENKY

*Smutný je náš domov, prázdno je v ňom,
Len cestička k hrobu zostala von.*

Tá rana v srdci bolí a zabudnúť nedovolí.

Nemôže Vás zobudiť ani najkrajším slovom,

Len dať Vám kytičku a povedať mama, zbohom.

Dňa 11. októbra 2013 uplynul rok odvtedy, čo nás navždy opustila naša drahá mama, svokra a stará mama **Magdaléna Martincová**. S láskou a úctou spomínajú dcéry Margita a Mária a synovia Ján a Marián s rodinami. Kto ste ju poznali, venujte jej tichú spomienku.

...

Ťažko je bez Teba, smutno je nám všetkým, už nič nie je také, aké bolo predtým.

Už niet návratu ani nádeje, len cesta k hrobu nás k tebe zavedie.

Čas plynie, bolesť stále trápi, ale Teba nám už nikto ne navráti.

Dňa 22. novembra 2013 si pripomenieme prvé výročie úmrtia našej starej a prastarej mamy **Márii Červienkovej**. S úctou spomínajú vnúčatá Ján, Monika a Anna s rodinami.

Pozn.: Rubrika *Spomienky* je uverejňovaná len na základe žiadosti našich čitateľov.

Spoločenská kronika

JUBILANTI

70. rokov

Mária Babel'ová
Mária Štuberová
Vojtech Oravkin
Michal Vilim
Jolana Šťavinová

75. rokov

Mária Kukuľová
Lukáš Bošefa

80. rokov

Mária Ševcová
Anna Oravkinová

85. rokov

Michal Tkáčik
Alžbeta Belanová

90. rokov

Pavel Berák

Narodení:

Daniela Harvanová
Marek Kotleba

Zosnulí:

Mária Ďuricová 77 rokov
Ol'ga Trvalcová 74 rokov
Karolína Rusnáková 93 rokov
Štefan Babel'a 74 rokov
Ján Bohál' 79 rokov

SOBÁŠE

Ján Fedor a Emília Badžgoňová
Juraj Štuber a Stanislava Foltínová
Vladimír Melko a Patrícia Zibríková
Ján Pavčík a Júlia Cvangigerová
Jozef Ninis a Magdaléna Maková
Ladislav Ďurica a Anna Vojtková
Peter Rončák a Dana Stratilová
Ladislav Csobó a Miroslava Ďuricová

**Príhlásených: 2
Odhlásených: 6**

**Počet obyvateľov
k 30.9.2013 bol 2715.**